

1

Benader libellen in rechte lijn

Libellen zijn zichtjagers. Met hun grote facetogen kunnen ze de kleinste insecten waarnemen, vaak van meters afstand. En met die bolle ogen kijken ze in vrijwel alle richtingen tegelijk. Ongemerkt dichtbij komen valt dus niet mee, maar gelukkig is dat niet nodig. Ze reageren namelijk niet zozeer op onze aanwezigheid, maar wel op beweging. Wil je een libel benaderen die hangt te rusten of jaagt vanaf een uitzichtpunt, probeer dan heel rustig en in rechte lijn op het diertje af te lopen, met zo min mogelijk zijdelingse bewegingen. En zit de libel laag boven de grond, probeer je dan kleiner te maken naarmate je dichterbij komt. Als je dit rustig genoeg doet, verandert er vanuit het perspectief van de libel maar weinig aan de omgeving en is er weinig reden om weg te vliegen.

Libellen fotograferen: vijf praktische tips

Libellen en juffers vormen een dankbaar onderwerp voor fotografen. Ze zijn – voor insecten – vrij groot en kleurrijk, houden van zonnig en warm weer en zijn met wat oefening vaak redelijk goed dichtbij te benaderen. Getuige het grote aantal libellenwaarnemingen dat jaarlijks met foto's op waarneming.nl wordt ingevoerd, geniet het fotograferen van libellen en juffers steeds meer populariteit. Heb je je er nog nooit aan gewaagd, maar zou je eens een poging willen doen, dan zijn hier vijf tips die wellicht van pas komen.

2

Heb geduld

Vliegt je onderwerp wél weg, blijf dan stilstaan en wacht rustig af of hij of zij terugkomt. Juffers gaan na het opvliegen vrij snel weer zitten, meestal al binnen een paar meter van de plek waar ze opvlogen. Als je ziet waar ze landen kun je een nieuwe poging doen ze te benaderen. Korenbouten (libellen uit de familie Libellulidae, waaronder bijvoorbeeld viervlek, de diverse heidelibellen en oeverlibellen vallen) jagen graag vanaf een uitzichtpunt en zijn vaak geneigd weer naar dezelfde plek terug te keren na een korte jachtvlucht. Van dit gegeven kun je handig gebruikmaken als je een libel zittend wil fotograferen. Of maak een hele serie foto's na het opvliegen en hoop op een foto waarop de landing bij terugkomst te zien is. In tijden van digitale fotografie en geheugenkaartjes met enorme opslagcapaciteit kost het maken van een paar foto's extra niks en weggooiden kan altijd.

*Tekst en foto's:
Antoine van der
Heijden*

<http://dragonflies.online>

Deze bruine winterjuffer kijkt in alle richtingen tegelijk.

Een Kempense heidelibbel keert terug naar haar uitkijkpost.

3

Scherpstellen op vliegende libellen

Grote libellen zoals de glazenmakers, keizerlibellen en de meeste glanslibellen zie je vaker vliegend dan zittend. Hoewel uitdagend, is het niet onmogelijk om libellen in vlucht te fotograferen. Territoriale mannetjes patrouilleren over het algemeen volgens een redelijk vaste route boven het water en blijven onderweg af en toe even stilhangen in de lucht. Als het patroon eenmaal bekend is valt redelijk te voorspellen waar de libel langs zal komen. Stel dan handmatig scherp op de goede afstand en wacht af tot de libel weer door het beeld vliegt om vervolgens snel af te drukken. Een camera met een snelle burst-modus komt hierbij goed van pas. Autofocus leent zich niet erg voor vliegende libellen, want de meeste camera's hebben veel moeite met scherpstellen op kleine, snel bewegende objecten.

4

Op zoek naar slapende libellen

Als je bijvoorbeeld een mooie foto voor aan de muur nastreeft, kun je je creativiteit de vrije loop laten: een macrofoto van alleen vleugeladers, een libel onder de dauwdruppels, een silhouet in tegenlicht. Ga je voor dit soort sfeerplaten, dan kan het lonen vroeg op te staan. Niet alleen dragen de vroege ochtenduren bij aan de beschikbaarheid van dauw en warm licht, libellen zijn koudbloedig en worden pas actief als de temperatuur stijgt. 's Morgens kun je veel libellen dus hangend in de vegetatie aantreffen, en zolang ze koud of nat zijn kun je daar dankbaar gebruik van maken en er vlak naast gaan zitten met een camera.

Een slapende, bedauwde beekoeverlibel in de vroege ochtendzon.

5

Kies de juiste hoek

Zijn de foto's bedoeld ter ondersteuning van waarnemingen, bijvoorbeeld op invoerportalen als waarneming.nl of telmee.nl, dan is het wenselijk dat de soort goed herkenbaar is, met alle belangrijke kenmerken van die soort. Fotografeer de libel of juffer dan liefst met het licht in de rug. Verdiep je in de kenmerken die zichtbaar moeten zijn voor een juiste determinatie. Zo is het lastige duo steenrode en bruinrode heidelibel het meest betrouwbaar uit elkaar te houden door de kop schuin van voren te bekijken. Bij vrouwtjes van de verschillende soorten blauwzwarte juffertjes is de vorm van het halsschildje determinerend, dus die wil je het liefst van boven fotograferen. Bij twijfel is het verstandig om foto's uit verschillende hoeken te maken.

Gestreepte pootjes en een 'hangsnor': steenrode heidelibel.

Ten slotte

Libellen fotograferen is een heerlijk ontspannende hobby. Met mooi weer rondlopen in de mooiste natuurgebieden, wat wil een mens nog meer? Vergeet echter niet bewust om te gaan met je omgeving: vermijd verstoringen en het betreden van kwetsbare vegetatie of afgesloten gebieden. Een mooie foto is leuk en waardevol, maar niet zo belangrijk als ongeschonden natuur. Libellen in Nederland zijn volop in beweging en de afgelopen 25 jaar hebben ons geleerd dat er altijd wel weer een kans komt om een zeldzame soort vast te leggen.